

Cada setmana té lloc a Alemanya una marxa neonazi. Davant d'aquest fenomen que no ha parat de créixer, un moviment de joves hi planta cara des de l'esquerra anticapitalista. Antifaschistische Action (Acció Antifeixista) pren els carrers sense renunciar a l'estratègia de la força com a motor de lluita revolucionària.

ANTIFA: UNA BARALLA, CENT PARAULES

L'últim primer de maig, milers de persones es va mobilitzar contra el model econòmic que fomenta la precarietat i l'exclusió social entre les classes populars. A Berlín, van coincidir a poca distància les convocatòries dels partits i sindicats d'esquerres amb la de l'Npd, la força nazi que malda per recuperar els valors obreristes i xenòfobs del partit de Hitler. Només un cordó policial de grans proporcions va impedir que militants de l'Alb (Antifaschistische Linke Berlin) s'enfrontessin als caps rapats neonazis, que en formació militar van exhibir els emblemes del III Reich i eslògans contra l'"imperi sionista" i la globalització econòmica. Com en altres ocasions, l'Alb es va presentar com l'avantguarda antifeixista del bloc d'esquerres, amb una estètica i un model d'organització inspirat en els grups autònoms dels anys 80.

ROIG SOBRE NEGRE

L'emblema antifeixista –una bandera roja sobreposada a una altra de negra– s'ha convertit en la icona de molts col·lectius anticapitalistes europeus. La seva aparició la trobem als anys trenta del segle XX, quan el Partit Comunista la va idear perquè la classe obrera lluités contra la presència del partit nazi. Més tard, amb l'accés de Hitler al poder, les forces d'esquerres i diferents sindicats, anarquistes, agnòstics i ateu van ser perseguits i obligats a col·locar-se una ensenya que els identificués. Mentre els homosexuals van exhibir el triangle lila a la solapa, als comunistes els va correspondre el senyal vermell. En aquell període, uns tres mil quadres polítics i intel·lectuals van acabar als camps d'extermini.

Va caldre que arribés la dècada dels quaranta, superat el règim nazi, per veure com l'esquerra revifava gràcies a l'adhesió de les capes populars i la tornada de l'exili d'alguns dirigents del partit. Un procés que es va consolidar els anys seixanta, durant els quals el govern de l'Alemanya de l'est va conivir amb una base social antifeixista,

mentre a la part occidental hi germinava una revolta estudiantil a l'estela del Bda (Bund Der Antifaschisten). Aquest episodi va evidenciar la ruptura generacional entre els joves i els seus pares, molts ex-votants de Hitler, i va ser l'embrió de les posteriors lluites antagonistes dels anys 70 i 80, un moviment autònom que va posar fre al creixement de la Neue Reche (Nova Dreta alemanya), alhora que es va ramificar en campanyes contra les centrals nuclears o en solidaritat amb els pobles de l'Amèrica Llatina. Així es va arribar a la caiguda del mur el 1989, la qual va donar munició al nazisme, cohesionat al voltant de la idea d'«Una sola Alemanya» i a l'exaltació patriòtica que va provocar la victòria d'Alemanya al Mundial de Futbol celebrat l'any següent.

Tot plegat va conduir al daltabaix del Partit Comunista i, ja en la dècada dels noranta, els atacs racistes van augmentar a l'Alemanya de l'est, on el sentiment anticomunista creixia al ritme que la població observava el retard econòmic respecte a l'oest. És l'època dels incendis de cases d'immigrants, entre ells el de 1992, en què quatre nens turcs van morir a Rostock a mans de joves que enarboraven l'ideari nacionalsocialista amb la complicitat dels veïns.

D'ençà d'aquell episodi, les organitzacions nazis s'han estès a la Saxònia i Brandenburg (estats on tenen el 20% de representació) i en petits districtes de poblacions mitjanes (a Berlín només obtenen el 3% de suport). En aquests indrets han creat les anomenades "zones lliures", on determinats grups i persones d'origen immigrant no hi entren per por de ser apallissades pels Schwarze Block, forces de xoc d'extrema dreta.

REACCIÓ PREVENTIVA

Amb l'auge del nazisme ha revifat Acció Antifeixista, un moviment creat al començament dels 90 per autònoms que es van desmarcar dels esquàters i van adoptar tesis marxistes i llibertàries. Tot i que va aparèixer a l'oest, on d'ençà la caiguda del Mur van nodrir-se de grups contraris a les polítiques neoliberals, avui funciona a les dues Alemanyes amb la mateixa intensitat que s'ha estès la crisi econòmica.

La majoria dels seus membres són joves d'entre 20 a 40 anys que han passat per la universitat, de classe baixa o mitjana i amb una forta consciència social, alguns militants del Pds (excomunistes) o de sindicats com el Berdi, l'equivalent a les centrals espanyoles Ugt i Ccoo. Així i tot, una part significativa només participa en les mobilitzacions o la distribució

Internationalismus), una plataforma d'intel·lectuals antifeixistes que promou la crítica al sistema i que periòdicament organitza debats on assisteixen militants d'Acció Antifeixista.

La penetració del moviment també existeix en àmbits com les respostes als trens amb càrregues nuclears, les mobilitzacions sindicals o les del moviment

LES ORGANITZACIONS NAZIS S'HAN ESTÈS A LA SAXÒNIA I BRANDENBURG. HI HA DISTRICTES ON DETERMINATS GRUPS I PERSONES D'ORIGEN IMMIGRANT NO HI ENTREN PER POR DE SER APALLISSADES.

de propaganda, mentre l'altra part –una minoria formada en seminaris i xerrades sectorials– es dedica a la producció d'un discurs que s'enquadra en l'anomenada esquerra radical i que s'inspira en els líders del moviment autònom o de solidaritat internacionalista dels anys 80. És el cas d'Ulrich Albrecht, Friederike Habermann, Theo Bruns o Moe Hierlmeier, membres de Buko (Bundeskoordination

antiracista, al qual s'ha vinculat a través de la coordinadora 'Cap persona deslliçada', espai que pren com a referència l'experiència francesa d'abordar els fluxos migratoris, els problemes fronterers i l'assistència als nouvinguts en situació irregular.

Fora d'Alemanya, Acció Antifeixista es coordina a escala europea amb els seus homòlegs de Dinamarca, Finlàndia,

Molts joves antifeixistes són de classe baixa o mitjana, tenen estudis universitaris i una gran consciència social.

DESOBEDIÈNCIA: CONTRACOP AL SISTEMA

La lluita antifeixista queda impregnada amb iniciatives més àmplies. Una d'elles és la campanya 'Desobediència', en la qual s'apleguen tots els moviments alemanys de contestació al sistema capitalista. Amb poc menys d'un any, aquesta plataforma de col·lectius d'esquerres, sindicats i plataformes socials ha desplegat accions noviolentes en diferents ciutats que han posat al descobert l'especulació, la discriminació racial i l'exclusió d'àmplies capes que genera les polítiques de signe neoliberal.

En totes les accions, els activistes de Desobediència (www.ueberfluessig.tk) van amb vestimenta de color vermell i caretes blanques, a l'estil d'altres moviments de desobediència civil europeus. Una indumentària que esdevé el filòsof del combat antifeixista i que ha deixat damunt la taula una recepta per a la lluita unitària contra el sistema capitalista.

Suècia i Noruega, amb els quals organitza un parell de campanyes l'any. Més enllà de la proximitat geogràfica, la relació amb els grups escandinaus obeeix al fet que el tipus de societat és similar i que el nazisme ha crescut allà de forma alarmant. Cal recordar que, mentre a França o Bèlgica s'ha produït un procés d'exclusió en guetos, a Alemanya els turcs o paquistanesos porten anys assentats al país, fins al punt que a Berlín resideixen al centre de la ciutat, no pas a la perifèria. El perill rau en el fet que, tot i les mesures de l'Agenda Schroder, hi ha hagut un increment de l'atur i dels processos de deslocalització; "circumstàncies que els nazis utilitzen per embadocar els joves fent-los creure que els immigrants prenen els llocs de treball", explica Sven Laumeyer, portaveu d'Acció Antifeixista. Per ell, el discurs del moviment ha d'anar encarat a criticar el sistema econòmic que dona ales al nazisme i

AMB L'AUGE DEL NAZISME HA REVIFAT ACCIÓ ANTI-FEIXISTA, UN MOVIMENT CREAT A COMENÇAMENT DELS 90 I QUE S'INSPIRA EN ELS LÍDERS DEL MOVIMENT AUTÒNOM DELS ANYS 80.

a insistir en la memòria històrica, "tot amb el propòsit de construir una alternativa d'esquerres".

CAP A L'ESQUERRA RADICAL

Amb tot, l'estratègia de la lluita antifeixista es basa en la doble idea d'"una baralla, cent paraules". Resposta física i pedagogia com a fórmules per combatre un moviment nazi que els darrers anys utilitza l'estètica antisistema i el mocador palestí com a mitjà per atacar l'estat d'Israel. "Però si rasques una mica", diu Laumeyer, "veus que darrere aquest discurs antiimperialista s'hi amaga una mentalitat xenòfoba i racista". Segons ell, la clau de volta és atacar la realitat social i contrarestar el discurs populista amb l'acció al carrer i les propostes socials. "Allà on l'esquerra radical és forta i rep el suport de sindicats, Els Verds i els excomunistes del Pds, la presència dels nazis és pràcticament inexistent". Tant és així, assegura el representant d'Acció Antifeixista, que la violència no ha esdevingut cap obstacle. De fet, gràcies al debat

i l'esperit de consens que impera en les grans manifestacions antifeixistes, s'ha incorporat com un element a considerar; "això sí, cadascú acceptant i exercint el seu propi rol".

També, dins aquesta estratègia cap a la construcció d'una esquerra radical, s'inscriu la participació d'Acció Antifeixista (www.antifa.de) a les cimeres contra el Banc Mundial o l'Omc, on aprofita per coordinar-se amb organitzacions marxistes europees i actuar dins el Black Block (bloc antisistema). Fruit d'aquests contactes és la Fight Fortress Europe, una campanya de tall anticapitalista que posa en òrbita el caràcter revolucionari del moviment antifeixista europeu i, molt en particular, de l'alemany. Una lluita quotidiana forjada a cops de puny, però també amb un llenguatge que permet subvertir les injustícies amb arguments sòlids i transformadors ✖

ALEX ROMAGUERA
alexromaguera@illacrua.net